

Інформація про збудника захворювання в людини. Вакцинування та гігієна – це захист!

Що таке віспа мавп?

Віспа мавп – це рідкісне вірусне захворювання, спричинене вірусом мавпячої віспи. Віруси віспи мавп споріднені з класичними вірусами віспи людини та вірусами коров'ячої віспи. До цього часу віспа мавп була широко поширена в Західній і Центральній Африці. Віруси зустрічаються переважно у гризунів. Незважаючи на свою назву, віспа мавп рідко зустрічається у мавп. Люди також можуть заразитися і захворіти.

Як передається віспа мавп?

Від тварини до людини

У районах, де віспа мавп широко поширена (ендемична), передача людині відбувається в основному через контакт із зараженими тваринами або їх екскрементами, а також через споживання недостатньо обробленого м'яса заражених тварин.

Від людини до людини

Передача від людини до людини рідкісна і зазвичай відбувається лише у випадку близького контакту (в тому числі, наприклад, під час статевих контактів). Віспяні виразки (типові шкірні пухири та пустули) містять особливо велику кількість вірусу. Зараження можливе, зокрема, під час контакту (наприклад, неушкодженої шкіри або слизових оболонок) із вмістом віспяних пухирів або струпа (кірочок) на шкірі. У разі виразок або ран у роті вірус, крім прямого контакту, також може передаватися через слину постраждалих. Чи може віспа мавп поширюватися через сперму або вагінальні виділення, ще остаточно не з'ясовано, але здається можливим.

Як тільки з'являються перші неспецифічні симптоми, люди, які вступають у близький контакт, також можуть заразитися через краплі у повітрі, яким ми дихаємо, або краплі слини.

Через одяг або предмети

Вірус також може передаватися через одяг, постільну білизну, рушники або предмети, такі як столові прибори та смартфони, до яких торкалася інфікована людина.

Зараження відбувається у разі потрапляння вірусу на слизові оболонки очей, рота, носу, статевих органів або заднього проходу. Дихальні шляхи також можуть бути вхідними воротами інфекції. Вірус також може потрапити в організм через найменші пошкодження шкіри. У вагітних жінок вірус може передаватися майбутній дитині через плаценту. Інфіковані батьки можуть заразити дитину через шкірний контакт під час або після народження.

Які симптоми захворювання спостерігаються у хворих?

На відміну від віспи людини, яка була ліквідована у 1980 році, віспа мавп із подібними симптомами зазвичай протікає набагато легше. Але тяжкий і навіть летальний перебіг також можливий.

Загальними ознаками захворювання можуть бути переважно лихоманка, головний біль, біль у м'язах і спині та збільшення лімфатичних вузлів. Характерною є шкірна висипка у вигляді плям та пустул, які з часом покриваються кіркою і відпадають.

Зазвичай висип з'являється переважно на обличчі, долонях і підшвах ніг. Зміни шкіри та слизових оболонок також можуть бути виявлені на губах та всередині ротової порожнини, в області статевих органів, заднього проходу та очей. У випадках, які з'являються зараз, часто спостерігається висип на статевих органах і задньому проході.

Симптоми захворювання зазвичай тривають від двох до чотирьох тижнів і в більшості випадків зникають самі по собі без лікування.

Коли починається захворювання і як довго хворий може заражати інших людей?

Перші симптоми з'являються приблизно через 5–21 день після зараження. Інфіковані люди є заразними, поки у них є ознаки захворювання. Зазвичай це займає від двох до чотирьох тижнів.

Хто особливо підпадає під ризик?

Новонароджені, діти, вагітні жінки, люди похилого віку та люди з імунодефіцитом особливо схильні до ризику розвитку віспи мавп.

Що необхідно врахувати у разі хвороби?

Особам із доведеною інфекцією віспи мавп зазвичай призначають ізоляцію. Зверніть увагу на вимоги управління охорони здоров'я. Під час самоізоляції вдома слід, серед іншого, дотримуватися таких заходів:

- ▶ Вам слід уникати будь-якого тісного контакту, особливо статевого, з іншими людьми, доки не зникне висип та не відпаде останній струп. Це може тривати до чотирьох тижнів.
- ▶ Зокрема, якщо це можливо, люди з факторами ризику не повинні проживати з вами в одному домогосподарстві. Це стосується людей з ослабленим імунітетом, вагітних жінок, дітей до 12 років та осіб похилого віку.
- ▶ Якщо ви живете з іншими людьми, поки у вас є висип, намагайтеся залишатися в окремій кімнаті, в ідеалі з доступом до окремої ванної кімнати.
- ▶ Якщо можливо, ви не повинні ділитися з іншими людьми постільною білизною, рушниками та іншими речами, такими як посуд. Постільну білизну не можна витрушувати, щоб уникнути виділення вірусних частинок у повітря. Білизну слід прати при температурі щонайменше 60 °C із застосуванням сильнодіючого миючого засобу.
- ▶ Дотримуйтесь належної гігієни рук. Ретельно мийте руки з милом.
- ▶ Поверхні, до яких часто торкаються, такі як тумбочки, смартфони чи планшети, слід ретельно чистити принаймні раз на день.
- ▶ Поверхні ванної кімнати та туалету необхідно мити після кожного використання.
- ▶ Уникайте прямого контакту з домашніми тваринами, щоб уникнути передачі від людини до тварини.
- ▶ У разі погіршення самопочуття негайно повідомте про це лікаря, щоб за необхідності можна було розпочати підтримувальну терапію. Для цільового лікування віспи мавп схвалений препарат Тековірімат.

Як я можу себе захистити?

Оскільки зараження віспою мавп можливе лише при тісному контакті з інфікованими людьми та через спільні предмети та поверхні, слід уникати контакту з хворими людьми або особами, які контактували з ними.

Якщо був тісний контакт із зараженою людиною, необхідно звернутися до місцевого відділу охорони здоров'я (<https://tools.rki.de/plztool/>).

Щеплення

Вакцини, розроблені для захисту від віспи, також захищають від віспи мавп. В ЄС, тобто також у Німеччині, з 2013 року схвалена вакцина проти віспи, яка переноситься краще, ніж старі вакцини проти віспи. Вони можуть використовуватись у людей віком від 18 років. Вакцинація рекомендована Постійним комітетом з вакцинації (STIKO) насамперед людям, які мали тісний контакт із хворою людиною або відповідними лабораторними зразками (профілактика після контакту). Щеплення слід зробити якнайшвидше після контакту, не пізніше ніж через 14 днів. Крім того, наразі вакцинація рекомендована чоловікам, які мають статеві контакти з партнерами-чоловіками, які часто змінюються, а також працівникам спеціальних лабораторій. Загальна вакцинація не рекомендується. [Детальні рекомендації щодо вакцинації можна знайти на сторінці Інституту Роберта Коха.](#)

Де я можу отримати інформацію?

Відповіді на поширені запитання – загальнозрозумілі, достовірні та базовані на поточному стані знань – можна знайти на сторінці <https://bzga-k.de/affenpocken>.

Інформацію та поради можна знайти у [місцевому управлінні охорони здоров'я](#). Оскільки про віспу мавп потрібно повідомляти, там є інформація про поточну ситуацію та досвід боротьби з цією хворобою.

Додаткова (спеціальна) інформація доступна на сайті Інституту Роберта Коха (RKI) <https://www.rki.de/DE/Content/InfAZ/A/Affenpocken/Affenpocken.html>.

ПЕЧАТКА

Видавник:

Федеральний центр медичного просвітництва (Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung), Кельн. Усі права збережено.
Створено за співпраці з Федеральним об'єднанням лікарів громадської служби здоров'я (Bundesverband der Ärztinnen und Ärzte des Öffentlichen Gesundheitsdienstes e.V.) та за погодженням з Інститутом Роберта Коха.
Цю інформацію для населення можна безкоштовно завантажити на сайті www.infektionsschutz.de.